

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Hany Kadaňové a JUDr. Dany Černé v právní věci žalobců: a) E.B., b) Ing. M.Š., c) Ing. Z.Č., d) I.Č., e) J.Ř., všichni zastoupeni JUDr. Danielem Honzíkem, advokátem se sídlem Londýnská 674/55, Praha 2, proti žalovanému: **Státní pozemkový úřad**, IČO: 01312774, se sídlem Husinecká 1024/11a, Praha 3, zastoupen JUDr. Adamem Rakovským, advokátem se sídlem Václavská 316/12, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7.11.2016, č.j. SPÚ 570578/2016

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobci se u Městského soudu v Praze domáhají svou žalobou zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále též „napadané rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto jejich odvolání proti rozhodnutí Krajského pozemkového úřadu pro hl. m. Prahu (dále též „správní orgán 1. stupně“) ze dne 20.8.2014 č. j. PÚ 910-2/2014 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), kterým bylo z moci úřední obnoveno řízení vedené pod spi.zn. 2525/92, v němž bylo vydáno pravomocné dílčí rozhodnutí ze dne 15.12.2011, č. j. PÚ 910/11 (dále též „původní rozhodnutí“).

Tím bylo podle ust. § 9 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o půdě“) ve výroku I. vysloveno, že žalobci jsou vlastníky tam popsanych

nemovitostí, a ve výroku II. bylo vysloveno, že žalobci nejsou vlastníky tam popsaných nemovitostí, přísluší jim však za ně náhrada.

V původním rozhodnutí rozhodl správní orgán 1. stupně o restituci majetku po J. M. B. (dále zkráceně bez prostředního jména) ve skutkovém omylu, že žalobkyně a) je neteří původního majitele nemovitostí J. B., a právní předchůdci žalobců b), c), d) e), Š.F. a F.Č. byli jeho synovci. Ve skutečnosti příbuzenský vztah žalobců rodiny B. zcela absentuje. Pro účely rozhodnutí o restitučním nároku je přitom posouzení příbuzenského vztahu k původnímu vlastníku majetku klíčové, neboť ust. § 4 odst. 2 zákona o půdě stanovilo pro případ úmrtí původního vlastníka taxativní okruh oprávněných osob a přesné pořadí nástupnictví.

Ve věci již žalovaný jednou rozhodl, a to tak, že odvolání žalobců zamítl rozhodnutím ze dne 22.10.2014, č.j. SPÚ 471606/2014. K žalobě žalobců věc projednal Městský soud v Praze, který rozsudkem dne 4.6.2015 pod č.j. 3 A 152/2014-69 žalobu zamítl. Po podané kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 30.3.2016 č.j. 2 As 211/2015-69 zrušil rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 4.6.2015, č.j. 3 A 152/2014-69, i rozhodnutí žalovaného ze dne 22.10.2014, č.j. SPÚ 471606/2014.

Žaloba

Žalobci v podané žalobě namítají, že důvody pro obnovu řízení v jejich věci nejsou dány, protože skutečnosti obsažené v důkazech, o které žalovaný opírá důvodnost povolení obnovy řízení, byly správnímu orgánu 1. stupně známy před vydáním původního rozhodnutí. Těmito důkazy jsou dle žalovaného potvrzení OÚNZ Praha 2, nemocnice Na Slupi ze dne 17.4.1990 (dále jen „Potvrzení OÚNZ“) a usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17.2.2009 č.j. 24 Co 286/2008-175 (dále jen „Dědické rozhodnutí“).

Z Potvrzení OÚNZ vyplývá, že žalobkyně a) byla sousedkou zemřelého JUDr. J. B. Dle žalobců se jedná o notoricky známou skutečnost, která je součástí správního spisu PÚ 2525/92 od samého počátku, tedy již od 16.4.1992. Žalobkyně a) je od počátku správního řízení označována bydlištěm pod adresou R. n. 1696/66, P. 2 a zemřelý JUDr. J. B. je od počátku správního řízení označován s posledním bydlištěm R. n. 1696/66, P. 2. Kromě toho správní spis obsahuje i soubor řady dědických rozhodnutí po JUDr. J. B., kde je u všech těchto rozhodnutí skutečnost o bydlišti zůstavitele JUDr. J. B. i jeho závětní dědičky žalobkyně a) konstatována.

Z Potvrzení OÚNZ dále vyplývá i skutečnost, že žalobkyně a) není v příbuzenském vztahu k zemřelému JUDr. J. B. Žalobci připouštějí, že příbuzenský vztah zde není. Namítají však, že neexistence příbuzenského poměru byla správnímu orgánu 1. stupně známa již před vydáním původního rozhodnutí, neboť dne 12.5.1992 a dne 2.12.1992 žalobkyně předložila správnímu orgánu 1. stupně mimo jiné potvrzení o sňatku a svůj rodný list, z nichž je patrné, že není příbuznou JUDr. J. B., dne 10.11.2002 vydal Městský soud v Praze rozhodnutí ve věci vedené pod sp.zn. 28 Ca 232/2001, v němž zrušil dílčí rozhodnutí správního orgánu 1. stupně s tím, že nejprve musí dokončit řízení o restituci, o kterou bylo původně požádáno u ministerstva financí. Od té doby tedy správní orgán 1. stupně musel mít u sebe spisový materiál ministerstva financí, z něž lze dovodit

neexistenci příbuzenského vztahu, dne 14.12.2001 správní orgán 1. stupně pořídil záznam, v kterém je výslovně uvedeno, že žalobkyně a) nebyla příbuznou zemřelého JUDr. J. B.; záznam byl vždy součástí správního spisu, dne 19.12.2001 pořídil správní orgán 1. stupně úřední záznam o předložení rozhodnutí Státního notářství Praha 2 č.j. D 224/82 a založení jeho kopie do spisu. Podle žalobců se jednalo o dědické rozhodnutí v řízení o dědictví po J. B., v němž je uvedeno, že jeho jedinými dědici jsou pozůstalí sourozenci A. K. a JUDr. J. B., dne 10.1.2002 vydal správní orgán 1. stupně dílčí rozhodnutí č.j. PÚ 68/02, v němž uvádí, že žalobkyně a) je univerzální závětní dědičkou po JUDr. J. B. Podobně to správní orgán 1. stupně konstatoval v rozhodnutí ze dne 4.9.2009, 5.10.2009 a 24.11.2009. Z obsahu rozhodnutí lze dovodit, že správní orgán 1. stupně nemohl žalobkyni a) pokládat za příbuznou JUDr. J. B. Tím sám vyvrátil údajnou novost obsahu Potvrzení OÚNZ, dne 2.4.2008 právní zástupce žalobců v přípisu správnímu orgánu 1. stupně sdělil, že žalobci nejsou oprávněnými osobami po J. B., jak již bylo konstatováno v rozhodnutí z 10.1.2002 č.j. PÚ 68/02.

Z odůvodnění Dědického rozhodnutí vyplývá, že majetek po J. B. nelze projednat v dědickém řízení, aniž by nejprve proběhlo řízení restituční, přičemž žalobci nejsou oprávněnými osobami po J. B., nelze proto na ně aplikovat restituční právní předpisy. Žalobci namítli, že na základě Dědického rozhodnutí nelze obnovu řízení povolit, usnesení jakožto důvod pro povolení obnovy řízení vyloučil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 30.3.2016 pod č.j. 2 As 211/2015-69.

Žalobci dále uvedli, že správní orgán 1. stupně postupoval při projednání věci a rozhodnutí o ní zcela nekompetentním způsobem, nevedl řádně správní spis, neevidoval, jakou část spisu odesílá soudům, posléze správní spis ztratil a ani rekonstrukci neprovedl řádně, což se nyní účelově snaží napravit obnovou řízení ze zástupných důvodů.

Vedle zrušení napadaného rozhodnutí se žalobci domáhají i zrušení rozhodnutí prvostupňového.

Poté, co řízení obnovil, vydal správní orgán 1. stupně dne 16.12.2014 nové rozhodnutí č.j. PÚ 910-3/2014 (dále též „nové rozhodnutí“), o nevydání tam specifikovaných nemovitostí žalobcům. Uvedené rozhodnutí je dle žalobců nicotné, neboť existuje vedle původního rozhodnutí a týká se totožných nemovitostí. Žalobci se tedy domáhají též zrušení nového rozhodnutí.

Vyjádrění žalovaného

Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. K skutkovému omylu správního orgánu 1. stupně nejprve stručně shrnul skutkový a procesní stav věci:

Správní orgán 1. stupně od roku 1992 rozhoduje podle zákona o půdě o vlastnickém právu k majetku, který byl původně ve vlastnictví J. B., a který se lze zkráceně označit jako tzv. B. velkostatek. J. B. zemřel v roce ... Měl tři potomky – J. B., JUDr. J. B. a A. K., rozenou B. Ti zdělili majetek B. velkostatku každý přibližně jednou třetinou a v době nesvobody jim byl majetek po otci postupně odnímán. Sourozenci B. mohli jako původní oprávněné osoby v roce 1991 žádat o restituci majetku podle zákona o půdě, avšak ani

jeden z nich se účinnosti zákona nedožil. V roce ... zemřel J. B., jeho dědici se stali jeho sourozenci A. K. a JUDr. J. B. V roce ... zemřela A. K. a v roce ... zemřel JUDr. J. B. Dědicem A. K. ze závěti byli Š.F. (zemř. ..., dědila po něm žalobkyně b)) a F.Č. (zemř. ..., dědili po něm žalobci c), d), e)). Dědičkou JUDr. J. B. ze závěti byla žalobkyně a). Žalobci v roce 1992 požádali správní orgán 1. stupně (resp. tehdy Ministerstvo zemědělství – Pozemkový úřad Praha) o restituci majetku podle zákona o půdě, ale nikoli veškerého majetku po J. B., pouze části majetku, kterou po otci zdědili A. K. a JUDr. J. B. Řízení je vedeno pod sp.zn. 2525/92. K majetku, který po otci zdědil J. B., žalobci restituční nárok neuplatnili. Podle zákona o půdě totiž, zemřela-li oprávněná osoba, jejíž majetek přešel v letech 1948-1990 na stát podle ust. § 6 zákona o půdě, stane se oprávněnou osobu buď její dědic ze závěti, nebo (nedědí-li se ze závěti) příbuzní. Žalobci nebyli ani závětní dědici J. B., ani jeho příbuzní.

Vedle toho správní orgán 1. stupně od roku 2009 rozhoduje podle zákona o půdě o vlastnickém právu k majetku, který nabyt J. (M.) B. v roce 1926 odevzdací listinou po J. B., zemřelém v roce ... O restituci tohoto majetku požádali žalobci v roce 1991 u ministerstva financí (resp. tehdy u ministerstva pro správu národního majetku a jeho privatizaci) v režimu zákona o zmírnění následků některých majetkových křivd. Ministerstvo financí o nároku v části rozhodlo, část ponechalo nevyřízenou a žádost archivovalo bez vydání rozhodnutí. Následně se vedlo dědické řízení u Obvodního soudu pro Prahu 2, v němž žalobci tvrdili, že majetek nebyl J. B. odňat v souladu s tehdy platnými právními předpisy, byl tedy v jeho vlastnictví až do dne úmrtí, kdy se stal předmětem dědictví. V rámci rozhodování o dodatečném projednání dědictví u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp.zn. 32 D 644/2007 vydal Městský soud v Praze dne 17.2.2009 Dědické rozhodnutí, z něž se žalobci dozvěděli, že majetek, který nabyt J. B. v roce 1926 odevzdací listinou, není předmětem dědictví, a může být vydán jen osobám oprávněným dle restitučních předpisů (tj. osobám, kterým ho J. B. odkázal závětí, nebo příbuzným J. B.). Správní orgán 1. stupně o existenci tohoto rozhodnutí až do roku 2011 nevěděl. Žalobci, kteří o něm věděli, přes to, nejsou závětními dědici J. B. ani s ním nejsou v příbuzenském poměru, požádali v roce 2009 ministerstvo financí o pokračování řízení a označovali se za oprávněné osoby. Dne 7.10.2009 žalobci údajně požádali správní orgán 1. stupně o projednání nároku podle zákona o půdě. Tuto žádost se nepodařilo dohledat, nicméně je skutečností, že v roce 2009 byl nárok žalobců správním orgánem 1. stupně neformálně uznán jako nárok podle zákona o půdě a jeho projednávání bylo přiřazeno k spisu sp.zn. 2525/92, v němž se projednával nárok žalobců na majetek původních vlastníků A. K. a JUDr. J. B. po J. B. Právě majetek, který nabyt J. B. v roce 1926 odevzdací listinou, je předmětem původního rozhodnutí z roku 2011.

Části spisu 2525/92 byly v průběhu řízení postupovány soudům k jednotlivým soudním řízením. Správní orgán 1. stupně nepořizoval kopie postupovaných částí spisu, ani si nevedl soupis postupovaných listin. Drtivá část spisu byla v roce 2010 zapůjčena Obvodnímu soudu pro Prahu 10, kde došlo k její ztrátě. Rekonstrukce spisu byla zahájena až v roce 2014. Správní orgán 1. stupně tak vydal původní rozhodnutí o majetku po J. B. nabytém v roce 1926, aniž měl k dispozici část spisu, v níž bylo rozhodováno o majetku po J. B. (resp. po A. K. a JUDr. J. B.), a tedy aniž měl k dispozici jakoukoli listinu svědčící o neexistenci příbuzenského poměru žalobců s rodinou B.

K skutkovému omylu správního orgánu 1. stupně ohledně příbuzenského vztahu žalovaný uvedl, že příbuzenský vztah nebyl v řízení o restituci majetku po J. B. zjišťován, neboť nešlo o relevantní skutečnost. K omylu v řízení o restituci majetku po J. B. nabytém v roce 1926 zřejmě došlo interpretací čestného prohlášení žalobců ze dne 25.8.2009, kde se označili za právní nástupce nejen po A. K. a JUDr. J. B., ale i po J. B., ačkoli nebyli jeho dědici ze závěti. Vzhledem k tomu, že v rámci restitučního řízení mohli být právními nástupci jen dědici ze závěti, a nebylo-li jich, jen příbuzní, šlo ze strany žalobců o tvrzení příbuzenského poměru. Stejně se žalobci označili v čestném prohlášení ze dne 7.10.2009. Závěr o příbuzenství ve vedlejší linii (neteř, synovci) správní orgán 1. stupně poprvé vyjádřil v rozhodnutí ze dne 27.9.2010 č.j. PÚ 498/10.

K Potvrzení OÚNZ žalovaný uvedl, že jde o nový důkaz, který předložilo hlavní město Praha ke svému podnětu k zahájení přezkumného řízení ve věci rozhodnutí PÚ 721/12 ze dne 13.12.2012 a PÚ 1112/12 ze dne 27.12.2012. Potvrzení OÚNZ se týká předání osobních věcí žalobkyni a) po zemřelém JUDr. J. B. V kolonce „příb. poměr:“ je žalobkyně a) označena nikoli jako příbuzná, ale jako „sousedka“. Shoda adres bydliště žalobkyně a) a JUDr. J. B. byla správnímu orgánu 1. stupně známa, nevylučovala však, že uvedené osoby jsou příbuznými. Teprve označení žalobkyně a) jako sousedky v kolonce určené pro údaj o příbuzenském poměru je způsobilé zpochybnit dřívější skutkový závěr správního orgánu 1. stupně, že žalobkyně a) je neteří J. B.

K Dědickému rozhodnutí žalovaný uvedl, že jde o nový důkaz, který rovněž předložilo hlavní město Praha ke svému podnětu k zahájení přezkumného řízení ve věci rozhodnutí PÚ 721/212 ze dne 13.12.2012 a PÚ 1112/12 ze dne 27.12.2012. Namítl, že Nejvyšší správní soud nezaujal stanovisko, že uvedené usnesení nelze použít jako podklad pro obnovu řízení. Žalovaný připustil, že pokud by rozhodnutí sloužilo jako důkaz o právních závěrech či judikatorní praxi, nemohlo by být podkladem pro obnovu řízení. Žalovaný však opřel obnovu řízení o skutečnosti, které soud popsal v odůvodnění usnesení jakožto vyličené samotnými žalobci, když tito v soudním řízení přímo uvedli, že nejsou oprávněnými osobami ve vztahu k J. B. ve smyslu restitučního zákonodárství. Tím založili pochybnost správního orgánu 1. stupně o příbuzenském vztahu žalobců B.

Vzhledem k tomu správní orgán 1. stupně původní rozhodnutí obnovil. Žalovaný zdůraznil, že zatímco Potvrzení OÚNZ zpochybnilo skutkový závěr o příbuzenském poměru žalobkyně a) k B., Dědické rozhodnutí přímo vyvrátilo skutkový závěr o příbuzenském poměru všech žalobců k B. Proto správní orgán 1. stupně původním rozhodnutím zcela správně řízení obnovil i ve vztahu k žalobcům b), c), d) a e).

K jednotlivým tvrzením žalobců, že správnímu orgánu 1. stupně byla neexistence příbuzenského vztahu žalobců k B. známa před vydáním původního rozhodnutí, se žalovaný vyjádřil takto:

K tvrzení, že žalobkyně a) dne 12.5.1992 a dne 2.12.1992 předložila správnímu orgánu 1. stupně mimo jiné potvrzení o sňatku a svůj rodný list, žalovaný uvedl, že plná moc advokáta k žádosti o restituci majetku po J. B., která doručena dne 12.5.1992 a dle žalobců měla obsahovat v příloze i rodný list a potvrzení o sňatku žalobkyně a), s řízením o restituci majetku po J. B. nijak nesouvisí. Žalovaný je navíc přesvědčen, že podání

přílohy neobsahovalo, neboť nebyly zaevidovány. Později byl správní spis ztracen a při rozhodování ještě nebyl zrekonstruován. Nad rámec žalovaný uvedl, že uvedené osobní doklady nemohly být přiloženy ani k (správním orgánem 1. stupně nedohledané) žádosti žalobců ze dne 7.10.2009 o dokončení restitučního řízení o majetku po J. B. dle zákona o půdě. V té době totiž již žalobci věděli, že při absenci příbuzenského poměru k B. nemohou být oprávněnými k restituci majetku po J. B., a nebylo tedy v jejich zájmu osobní doklady předložit. V každém případě správní orgán 1. stupně neměl při rozhodování rodný list žalobkyně ani potvrzení o jejím sňatku k dispozici.

K tvrzení, že nejpozději od 10.11.2002 (kdy Městský soud v Praze vydal rozhodnutí ve věci vedené pod sp.zn. 28 Ca 232/2001, v němž zrušil dílčí rozhodnutí správního orgánu 1. stupně s tím, že nejprve musí dokončit řízení o restituci, o kterou bylo původně požádáno u ministerstva financí), musel mít správní orgán 1. stupně u sebe spisový materiál ministerstva financí, žalovaný uvedl, že z rozhodnutí Městského soudu v Praze závěr, že správní orgán 1. stupně má dokončit řízení zahájené původně u ministerstva financí, dle žalovaného nevyplývá. Správní orgán 1. stupně řízení na základě uvedeného rozhodnutí nedokončoval a ani za tím účelem nezískal žádné podklady od ministerstva financí.

K tvrzení, že dne 14.12.2001 správní orgán 1. stupně pořídil záznam, v kterém je výslovně uvedeno, že žalobkyně a) nebyla příbuznou zemřelého JUDr. J. B., žalovaný uvedl, že tento záznam byl skutečně pořízen, avšak v řízení o restituci majetku po J. B. S řízením o restituci majetku po J. B. nijak nesouvisí. Záznam pořídila oprávněná úřední osoba JUDr. M., ta také vydala související dílčí rozhodnutí z roku 2002 č.j. PÚ 68/02. Naproti tomu původní rozhodnutí vydal JUDr. H. v roce 2011, nedá se tedy vysledovat ani případná osobní znalost záznamu oprávněnou úřední osobou. Na nemožnost seznámit se se záznamem ze strany JUDr. H. ukazuje i okolnost, že JUDr. H. vydal dne 24.11.2009 rozhodnutí č.j. PÚ 1978/09, kde rozhodl o věci již rozhodnuté JUDr. M., navíc rozhodl odlišným způsobem.

K tvrzení, že dne 10.1.2002 vydal správní orgán 1. stupně dílčí rozhodnutí č.j. PÚ 68/02, v němž uvádí, že žalobkyně a) je univerzální závětní dědičkou po JUDr. J. B., se žalovaný vyjádřil obdobně jako o záznamu ze dne 14.12.2001, neboť rozhodnutí č.j. PÚ 68/02 ze záznamu vycházelo.

K tvrzení, že podobně to správní orgán 1. stupně konstatoval v rozhodnutí ze dne 4.9.2009, 5.10.2009 a 24.11.2009, se žalovaný se výslovně vyjádřil pouze k rozhodnutí ze dne 24.11.2009. Uvedl, že závěr o neexistenci příbuzenského poměru z něj nevyplývá.

K tvrzení, že dne 2.4.2008 právní zástupce žalobců v přípisu správnímu orgánu 1. stupně sdělil, že žalobci nejsou oprávněnými osobami po J. B., jak již bylo konstatováno v rozhodnutí z 10.1.2002 č.j. PÚ 68/02, žalovaný uvedl, že se vzhledem k dataci přípisu muselo jednat o přípis ve věci restituce majetku po J. B., která s řízením o restituci majetku po J. B. nijak nesouvisí, a správní orgán 1. stupně neměl tento přípis při vydání původního rozhodnutí k dispozici.

K návrhu žalobců na zrušení nového rozhodnutí (kterým dne 16.12.2014 správní orgán 1. stupně rozhodl o nevydání tam specifikovaných nemovitostí žalobcům) pro

nicotnost žalovaný připustil, že po určitou dobu vedle sebe existovala dvě pravomocná rozhodnutí o téže věci. Tento nežádoucí stav byl odstraněn vydáním napadeného rozhodnutí, neboť nové rozhodnutí nahradilo původní rozhodnutí. I kdyby k odstranění nežádoucího stavu nedošlo, nezakládá překážka věci rozsouzené nicotnost nového rozhodnutí, jde o vadu způsobující pouze nezákonnost. K tomu žalovaný odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 21.2.2008 č.j. 7 Afs 68/2007-82 a uvedl, že k případné nezákonnosti v tomto řízení nelze přihlížet už jen pro nedodržení zákonné lhůty k podání žaloby.

Posouzení věci Městským soudem v Praze

Městský soud v Praze rozhodl ve věci samé bez nařízení ústního jednání, neboť pro to byly splněny předpoklady stanovené v ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“).

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (ust. § 75 odst. 2 věta první s.ř.s.), vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (ust. § 75 odst. 1 s.ř.s.), a shledal, že žaloba není důvodná.

Podle ust. § 100 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) ve tříleté lhůtě od právní moci rozhodnutí může o obnově řízení z moci úřední rozhodnout též správní orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni, jestliže je dán některý z důvodů uvedených v odstavci 1 a jestliže je na novém řízení veřejný zájem; do konce uvedené lhůty musí být rozhodnutí o obnově řízení vydáno.

Podle ust. § 100 odst. 1 správního řádu se řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci na žádost účastníka obnoví, jestliže

a) vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými, nebo

b) bylo zrušeno či změněno rozhodnutí, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být obnoveno,

a pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování.

Citované ustanovení slouží k odstranění nedostatků ve zjištění skutkového stavu, které byly způsobeny tím, že nebyly známy všechny skutečnosti a důkazy nutné pro náležité posouzení věci (viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13.5.2010, č. j. 6 As 39/2009-74, publikovaný pod č. 2144/2010 Sb. NSS).

V původním rozhodnutí ze dne 15.12.2011, ohledně něhož byla nařízena obnova řízení, bylo (mimo jiné) vysloveno, že žalobci jsou vlastníky tam uvedených nemovitostí, a to žalobkyně a) jakožto neter původního majitele a žalobci b), c), d) e) jakožto dědicové synovců původního majitele z titulu oprávněné osoby dle ust. § 4 odst. 2 písm. e) zákona o půdě.

Podle ust. § 4 odst. 2 písm. e) zákona o půdě zemřela-li osoba, jejíž nemovitost přešla v době od 25. února 1948 do 1. ledna 1990 do vlastnictví státu nebo jiné právnické osoby v případech uvedených v ust. § 6, před uplynutím lhůty uvedené v ust. § 13, nebo byla-li před uplynutím této lhůty prohlášena za mrtvou, jsou oprávněnými osobami, pokud jsou státními občany České a Slovenské Federativní Republiky, fyzické osoby v tomto pořadí:... e) sourozenci osoby uvedené v odstavci 1, a zemřel-li některý z nich, jsou na jeho místě oprávněnými jeho děti a jeho manžel.

Prvostupňové rozhodnutí nařizující obnovu řízení je opřeno o to, že správní orgán v předchozím řízení učinil nesprávný závěr, že žalobkyně a) je pozůstalou neteří původního vlastníka; tento závěr je zpochybněn nově doloženými listinami, a to Potvrzením OÚNZ a Dědickým rozhodnutím. Dále je prvostupňové rozhodnutí opřeno o to, že správní orgán v předchozím řízení učinil nesprávný závěr, že žalobci b), c) d) a e) jsou právními nástupci pozůstalých synovců původního vlastníka; tento závěr je zpochybněn Dědickým rozhodnutím.

Žalovaný uvádí, že neexistence příbuzenského poměru žalobců a B. pro něj byla skutečností dříve neznámou. Podle názoru soudu je k posouzení, zda tomu tak opravdu bylo, nezbytné zjistit, kdy a jak správní orgán 1. stupně učinil svůj opačný závěr, že příbuzenský vztah zde je. Obecně totiž platí, že není-li o příbuzenském vztahu fyzických osob odlišných příjmení cokoli tvrzeno, příbuzenský vztah se nepresumuje, a to ani v případě, že osoby mají shodnou adresu v bytovém domě, nebo že jedna druhé odkázala majetek závětí, nebo že osoby ženského pohlaví zřejmě měly jiné rodné příjmení. Správní orgán 1. stupně tedy od počátku řízení do doby, než učinil závěr o opaku, musel vycházet ze skutečnosti, že příbuzenský poměr mezi žalobci a rodinou B. neexistoval.

Žalovaný uvedl, že závěr o příbuzenství ve vedlejší linii (neteř, synovci) byl poprvé vyjádřen v rozhodnutí správního orgánu 1. stupně ze dne 27.9.2010 č.j. PÚ 498/10, a že správní orgán 1. stupně zřejmě vycházel z čestných prohlášení žalobců ze dne 25.8.2009 a ze dne 7.10.2009, v nichž je tvrzeno právní nástupnictví nejen po A. K. a JUDr. J. B., ale i po J. B. Zároveň uvedl, že čestné prohlášení ze dne 25.8.2009 nemá k dispozici.

Z obsahu spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným, soud zjistil, že čestné prohlášení ze dne 7.10.2009 je označeno jako „Čestné prohlášení oprávněných osob ohledně nevyplacených náhrad za odňaté nemovitosti“ a je učiněno všemi žalobci jakožto „právními nástupci po zemřelých sourozencích: J. B., zemř. ..., A. K., zemř. ... a JUDr. J. B., zemř. ...“. Čestné prohlášení se týká tvrzení, že třem uvedeným právním předchůdcům nebyla vyplacena finanční náhrada za tam popsany odejmutý majetek, zatímco za jiný tam popsany majetek žalobci finanční náhradu obdrželi.

Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným soud dále zjistil, že čestné prohlášení žalobců ze dne 7.1.2009 se v zrekonstruovaném spisu nachází (č.l. 551), je označeno jako „Čestné prohlášení oprávněných osob ohledně nevyplacených náhrad za odňaté nemovitosti“ a je učiněno všemi žalobci jakožto „právními nástupci po zemřelých sourozencích sourozencích: J. B., zemř. ..., A. K., zemř. ... a JUDr. J. B., zemř. ...“. Čestné

prohlášení se týká tvrzení, že žalobcům není známo, že by třem uvedeným právním předchůdcům byla vyplacena finanční náhrada za tam popsany odejmutý majetek.

Jako pochopitelnou soud hodnotí úvahu žalovaného, že za situace, kdy se žalobci označili za právní nástupce určitých osob, a zároveň podle příslušných právních předpisů může být právním nástupcem těchto osob buď závětní dědic, nebo, není-li ho, příbuzný, přičemž žalobci nebyli závětními dědici, pak se žalobci prohlašují za příbuzné. Úvahu žalovaného, že příbuzenství je prohlašováno, lze pochopit tím spíše, že čestné prohlášení formuloval právní zástupce žalobců, který byl s problematikou právního nástupnictví v dané věci dokonale obeznámen. V tomto směru jsou čestná prohlášení způsobilá zpochybnit obecný počáteční předpoklad, že zde příbuzenský poměr není.

Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným soud dále zjistil, že správní orgán 1. stupně dne 21.9.2010 pod č.j. PÚ 498/10 vydal rozhodnutí, v němž je žalobkyně a) označena jako „*neter přívodního majitele*“ J. B., Z.Č., I.Č. a J.Ř. za „*děti synovce F.Č*“ a Š.F. za „*synovce přívodního majitele*“ J. B.

Je zjevné, že z uvedeného vlastního rozhodnutí správní orgán 1. stupně čerpal, když v původním rozhodnutí učinil chybný závěr o skutkovém stavu, že příbuzenský poměr existuje v tam popsané konkrétní formě, tedy že žalobkyně a) je neterí J. B. a žalobci b), c), d) e) dědici synovců J. B. Žalovaný tak dostatečně přesvědčivě objasnil, kdy a jak se tvrzení o existenci příbuzenského poměru před vydáním původního rozhodnutí správního orgánu 1. stupně ve správním řízení objevilo.

Žalobci k vyvrácení novosti tvrzení o neexistenci příbuzenského poměru argumentují několika listinami předloženými žalobci úřadům v průběhu správního řízení před vydáním původního rozhodnutí, a několika rozhodnutími úřadů, z nichž lze dle jejich tvrzení přímo dovodit, že žalobci, nebo alespoň žalobkyně a), nejsou příbuznými rodiny B.

Listiny obsahující osobní údaje žalobkyně a), tedy rodný list žalobkyně a) a potvrzení o sňatku, byly dle tvrzení žalobců přiloženy k podání správnímu orgánu 1. stupně v roce 1992. O těchto osobních dokumentech žalovaný tvrdí, že listiny byly v podání pouze označeny, nebyly k němu přiloženy, a že je správní orgán 1. stupně při vydání prvostupňového rozhodnutí neměl k dispozici. Z obsahu spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným, soud zjistil, že obě listiny se po rekonstrukci spisu sp.zn. 2525/92 ve spisu nacházejí, a to rodný list žalobkyně a) na čísle listu 267 (původně č.l. 83) a potvrzení o sňatku žalobkyně a) na čísle listu 266 (původně č.l. 82).

Listiny ze správního spisu sp.zn. 2525/92, tedy záznam správního orgánu 1. stupně ze dne 14.12.2001, úřední záznam ze dne 19.12.2001 a rozhodnutí správního orgánu 1. stupně ze dne 10.1.2002 č.j. PÚ 68/02 byly v roce 2001 a 2002 součástí správního spisu sp.zn. 2525/92, který byl veden od roku 1992 na základě žádosti žalobců o restituci majetku po J. B. K tomu bylo dle tvrzení žalovaného v roce 2009 „přičleněno“ řízení o žádosti žalobců o restituci majetku po J. B., v roce 2010 byla část správního spisu týkající se restituce majetku po J. B. půjčena soudu, kde se ztratila, přičemž správní orgán 1. stupně si nevedl evidenci o zapůjčených listinách. Žalovaný osvědčuje, že v době, kdy správní orgán

1. stupně vydal původní rozhodnutí, výše uvedené listiny neměl. Z obsahu spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným, soud zjistil, že po rekonstrukci spisu se v něm listiny nacházejí.

Podle ust. § 140 odst. 1, 4, 5 správního řádu může správní orgán na požádání účastníka nebo z moci úřední usnesením spojit různá řízení, k nimž je příslušný, pokud se týkají téhož předmětu řízení nebo spolu jinak věcně souvisejí anebo se týkají týchž účastníků, nebrání-li tomu povaha věci, účel řízení anebo ochrana práv nebo oprávněných zájmů účastníků. Spojit řízení lze i v průběhu řízení za předpokladu, že tím nevznikne nebezpečí újmy některému z účastníků. Usnesení o spojení řízení pouze poznamená do spisu. Dojde-li během řízení ke spojení věcí, založí se společný spis, jehož obsahem jsou též spisy věcí, které byly spojeny.

Podle ust. § 17 odst. 1 správního řádu musí být každý spis označen spisovou značkou. Spis tvoří zejména podání, protokoly, záznamy, písemná vyhotovení rozhodnutí a další písemnosti, které se vztahují k dané věci. Přílohou, která je součástí spisu, jsou zejména důkazní prostředky, obrazové a zvukové záznamy a záznamy na elektronických médiích. Spis musí obsahovat soupis všech svých součástí, včetně příloh, s určením data, kdy byly do spisu vloženy.

Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným soud zjistil, že správní spis vedený pod sp.zn. 2525/92 o řízení o vlastnickém právu k majetku, který byl původně ve vlastnictví J. B., a správní spis o řízení o vlastnickém právu k majetku, který nabyt J. B. v roce 1926 odevzdací listinou, nebyly v roce 2009 (ani později) sloučeny do jediného společného spisu, neboť spisový materiál neobsahuje usnesení o spojení řízení. Účelem usnesení je přitom jednoznačně vymezit, že se řízení stává společným, a také že se spisový materiál stává společným pro obě řízení. Teprve po jeho vydání lze listiny z jednoho spisu pokládat za součást spisu druhého. Vzhledem k absenci usnesení soud považuje za přijatelné argumenty žalovaného, spočívající v namítaném časovém odstupu deseti let od založení listin do vydání původního rozhodnutí, výměně úředních osob i ztrátě části spisu o vlastnickém právu k majetku, který byl původně ve vlastnictví J. B. Soud proto uzavírá, že důkaz o neexistenci příbuzenského poměru žalobkyně a) s rodinou B., tvrzení o neexistenci příbuzenského poměru a stejně tak rozhodnutí správního orgánu 1. stupně, v němž je konstatována neexistence příbuzenského poměru, jsou listinami jiného správního řízení, které nebylo spojeno s řízením, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí. Uvedené listiny jsou tedy obsaženy v jiném správním spisu a nelze tak přisvědčit tvrzení žalobců, že údaje v nich obsažené byly správnímu orgánu 1. stupně známy. Závěr soudu o nekontinuitě správního řízení je podpořen i skutečností, že rozhodnutí v řízení o vlastnickém právu k majetku, který nabyt J. B. v roce 1926 odevzdací listinou, nejsou opatřena spisovou značkou 2525/92.

K listinám, které označují sourozence J. B. za jeho jediné dědice, a které označují žalobkyni a) a právní předchůdce žalobců b), c), d) e) za jejich závětní dědice, případně které označují žalobkyni a) za univerzální závětní dědičku po JUDr. J. B., soud uvádí, že nepokládá za relevantní argumentaci žalobců, že z těchto listin bylo možné dovodit neexistenci příbuzenského poměru žalobců s rodinou B. Existence závěti totiž nevylučuje příbuzenský poměr závětního dědice a zůstavitele.

Vzhledem ke všemu uvedenému soud uzavírá, že neexistence příbuzenského poměru žalobců a B. byla pro správní orgán 1. stupně skutečností dříve neznámou.

Potvrzení OÚNZ je z pohledu novosti způsobilé zpochybnit dřívější skutkový závěr správního orgánu 1. stupně, že žalobkyně a) byla neteří J. B., neboť v kolonce „příb. poměr:“ je žalobkyně a) označena nikoli jako příbuzná, ale jako „sousedka“ JUDr. J. B. Námitka žalobců, že sousedství obou osob bylo správnímu orgánu 1. stupně známo, je zavádějící. Potvrzení OÚNZ totiž neosvědčuje skutečnost, že žalobkyně a) byla sousedkou JUDr. J. B., ale především zpochybňuje skutečnost, že byla jeho příbuznou. Zcela nemístná je pak námitka žalobců, že Potvrzení OÚNZ se týká výlučně JUDr. J. B., a nemá proto žádný vztah k příbuzenským poměrům J. B. Oba sourozenci totiž mají pochopitelně stejný okruh příbuzných, takže zpochybněním příbuzenského vztahu k jednomu z nich je nutně zpochybněn i příbuzenský vztah k druhému. Z tohoto pohledu v poměru k původnímu závěru správních orgánů, že žalobkyně a) je neteří původního majitele nemovitostí, lze předmětné potvrzení OÚNZ považovat ve smyslu ust. § 100 správního řádu za nový důkaz, dříve neznámý, ale v době původního řízení existující, jenž může odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování.

Dědické rozhodnutí soud z hlediska novosti rovněž pokládá za způsobilé zpochybnit dřívější skutkový závěr správního orgánu 1. stupně, že žalobkyně a) byla neteří J. B., respektive že právní předchůdci žalobců b), c), d) e) byli jeho synovci, neboť v odůvodnění je popsáno tvrzení vyličené samotnými žalobci, kteří v soudním řízení uvedli, že nejsou oprávněnými osobami ve vztahu k J. B. ve smyslu restitučního zákonodárství. Tím založili pochybnost správního orgánu 1. stupně o příbuzenském vztahu žalobců B. Lze sice přisvědčit argumentu žalobců, že soudní rozhodnutí obecně spadají do oblasti právního posouzení věci a nejsou skutečností či důkazem, z nichž by bylo možné dovodit konkrétní skutková zjištění podstatná pro objasnění skutkové stránky případu (viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13.5.2010, č.j. 6 As 39/2009-74, publ. pod č. 2144/2010 Sb. NSS), nicméně v tomto konkrétním případě není Dědické rozhodnutí posuzováno jakožto judikát, tedy z hlediska hodnocení právních předpisů a jejich výkladu, ale je posuzováno pouze jako zdroj informací o skutkovém stavu, jak jej prezentovali žalobci. Z tohoto pohledu lze předmětné Dědické rozhodnutí považovat ve smyslu ust. § 100 správního řádu za nový důkaz, dříve neznámý, ale v době původního řízení existující, jenž může odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování.

Podmínka ust. § 100 odst. 3 správního řádu, aby byl na novém řízení veřejný zájem, je podle názoru soudu splněna. Je nepochybně dán veřejný zájem na činnosti správního orgánu, která povede k nápravě nezákonného stavu způsobeného případným vydáním předmětného majetku osobám, u nichž je sporné, zda jsou dle zákona o půdě oprávněnými osobami ve vztahu k majetku původního vlastníka. Bylo by naopak v rozporu s veřejným zájmem, aby byl popřen smysl zmírnění majetkových křivd a aby docházelo k neoprávněnému obohacování některých osob a v důsledku toho k působení škod jiným osobám.

Na základě shora uvedeného soud shledal žalobu nedůvodnou a podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. ji zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud opřel o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. a contrario, neboť žalobci neměli ve věci úspěch a žalovanému správnímu orgánu žádné účelně vynaložené náklady řízení nevznikly. Soud považuje v dané věci za neúčelné, aby byl žalovaný v řízení zastoupen advokátem, neboť u něj dle ustálené judikatury lze presumovat existenci dostatečného materiálního a personálního vybavení a zabezpečení k tomu, aby byl schopen kvalifikovaně hájit svá rozhodnutí, práva a zájmy, aniž by musel využívat právní pomoci advokátů (viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 13.8.2012 sp.zn. II. ÚS 2396/09).

Závěrem soud konstatuje, že se zřetelem k vysokému věku žalobkyně a) a k tomu, že restituční správní řízení trvá již od počátku devadesátých let minulého století, věc projednal přednostně (srov. ust. § 56 odst. 1 část věty za středníkem s.ř.s.); při svém neupřednostnění by totiž posuzovaná věc byla projednána nejdříve přibližně na přelomu let 2019/2020.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí **l z e** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 21. prosince 2017

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Z. L.

